

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון מ"ד

פרשת קורח (בא"י) – שלח (בהו"ל)

תשפ"ב

תוכן העניינים

- של"ס קורה תשפ"א
- קידושא רבא שלח תשפ"ב
- של"ס שלח תשפ"ב
- ליל ש"ק נשא תשפ"ב – ב"פ
- של"ס נשא תשפ"ב – ב"פ
- שיחת קודש בעת מעמד קבלת פנים, כ"ו סיון תש"פ
- אחר הבדלה שלח תשפ"ב/הרה"ק רבי מאיר מפשיסחא זי"ע

ואלה יעמדו על הברכה

בעבור שנדרבו הוצאות הגליון

לע"נ
הרה"ק רבי חיים אלעזר
ב"ר אברהם יהודה לייבוש וואקס זי"ע
אב"ד קאליש ובעל נפש חיה
חותנו של הרה"ק רבי יוסף מאמשינאו זי"ע
נלב"ע א' בתמוז תרמ"ט
הונצח ע"י נכדו
ידידנו הרגול, מעמודי התווך של הגליון

לע"נ
הרה"ק רבי דב בעריש מביאלא זי"ע
בן הרה"ק רבי אברהם מטשעכנוב זי"ע
נלב"ע כ"ה בסיון תרל"ו

הרה"ח שמואל ווייסבראד שליט"א
בני ברק
לרגל שמחת נישואי הבת בשעטומ"צ
יום ד' חוקת, ר"ח תמוז, אולמי קונקורד ב"ב

משפחת פיוטרקובסקי
לע"נ אביהם
הרה"ח ר' משה דוד ב"ר יהושע ז"ל
נלב"ע כ"ט סיון תשפ"א

לע"נ
הרה"ח ר' יוסף הלוי ראזנבערג ז"ל
בן הרה"ח ר' צבי ז"ל
נלב"ע א' תמוז תש"ע

ניתן לקבל הגליון

בארה"ק

בני ברק
ביהמ"ד אמשינאו רחוב חזון איש 76
ירושלים
אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א
ביתר
אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א

בארה"ב

בארא פארק
ביהמ"ד אמשינאו 4408-15th Ave.
וויליאמסבורג
ביהמ"ד אמשינאו 144 Rodney st.
מאנסי
ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.
לייקוואד
אצל הרה"ח ר' ישראל נתן בוים שליט"א

יו"ל ע"י מערכת דברי תורה – אמשינאו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

סעודה שלישית פרשת קורח תשפ"א לפ"ק

רק הכל מהשי"ת הנותן לו הכח, ואז אין לו כל נפק"מ מי יעשה העבודה, ודבר זה נלמד מן הארון, דאיתא בגמ' (סוטה לה, א) שהארון היה נושא את נושאייו, ואם כן הי' לו לקורח ללמוד מזה, כשם שבנשיאת הארון, אין מעשה האדם כלום, והכל הוא רק בכח הבורא. כמו כן כל מעשה האדם הכל הוא מכח הבורא, ולכן אין לו לחלוק על משה בשביל הכהונה, שהרי העבודה אינו מכוחו.

ומובא בשם הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין, שמה שהאדם נופל לעצבות נובע מכך שחושב על עבודת עצמו, ואז חסר לו, שאינו יכול להשלים רצונו, אבל אם כוונתו לקיים רצון שמים, אזי אפשר להיות בשמחה תמיד.

הנה בתפארת שלמה עה"פ בוקר ויודע ה' וגו', שזה בא להזהיר האדם כי מיד בהשכימו בבקר צריך להיות, ויודע ה', שירדוף לדעת את ה' ע"ד שנאמר וידע כל פעול כי אתה פעלתו.

ומפרש בעוד אופן, שעל פי מחשבתו הראשונה של האדם בבוקר יכול אדם לבחון את מעמדו ומצבו, וזהו בוקר ויודע ה' את אשר לו, אם מיד בבוקר

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן. ובקדושת לוי ביאר ויקח קורח', שרצונו היה שדווקא הוא יקח ולא אחר, כי העובד את ה' באמת וכל מגמתו לעשות תענוג להבורא, אין לו שום הבדל, אם הוא יעשה את התענוג להשי"ת, או צדיק אחר יעשה, אבל מי שמטרתו לקבל שכר על עבודתו, דהיינו שחושב על עצמו, רוצה שדווקא הוא בעצמו יעשה את התענוג להבורא, ולזה חלק קורח, כי רצה שדווקא הוא יהיה כהן גדול, וזהו שפירש"י שלקח מקח רע 'לעצמו', היינו שרצה את טובת עצמו, ובשביל זה חלק על משה. ואם היה עובד רק לעשות נח"ר להשי"ת לא היה נכשל.

ובמדרש (יה, ב) אמרו חכמים, קרח חכם גדול היה ומטועני ארון היה. ונראה בפשטות מהמדרש, שהוא תמיהה איך אדם גדול כזה יפול במחלוקת. ולכאורה מה השייכות בין להיות מטועני הארון למניעה ממחלוקת, וביאר הרה"ק מאסטראווצע זי"ע בס' מאיר עיני חכמים שעל האדם לזכור תמיד דאין הוא עושה מכח עצמו כלום,

רצונו הוא להוסיף בעבודת ה', הרי הוא שייך לה', ואם מחשבתו הוא איך להשלים עניניו הגשמיים, סימן שרחוק הוא מן התכלית. ובדרך זה יכול להיות תמיד ממארי דחושבנא. וכך יזכור בכל עת לשוב אל ה'.

והנה בתולדות יעקב יוסף (שלח אות יד) מביא א שארפע ווארט, ויקח קרח, בן יצה"ר שהם אותיות היצ"ר, כלומר שאם האדם נופל ברשות היצר שרוצה להחטיא אותו, אזי צריך להתלבש במורא שמים, בן קהת, מלשון ולו יקהת עמים, שפירש רש"י כמו אסיפת אנשים, כדמצינו במעשה דר' עמרם חסידא (קדושין פא.), שזעק נורא בי עמרם, שנמנע מעבירה ע"י אסיפת אנשים וכו' ואמר שעדיף להתבייש בעוה"ז כדי שלא יתבייש בעוה"ב, ועי"ז שיתנהג כך, בן לוי, יהי' לו חיבור ודביקות בו ית'.

והנה בספר שני שבתהילים יש כמה מזמורים שפותחים בשיר מזמור לבני קרח' וכדומה, ובפרק מ"ב פותח הכתוב, למנצח משכיל לבני קרח. ובספה"ק רב ייבי מביא לפרש,

'למנצח', היינו מי שרוצה לנצח את היצר הרע, 'משכיל לבני קרח', ילמד מבני קרח, שהם היו עימו בעצה תחילה, והיו כבר בדרכם שאולה, ועצרו ברגע האחרון, וניצולו לחיים ע"י תשובה, ובזה נתבצר להם מקום גבוה בגיהנם לעלות משם, ומזה ילמד כל אחד שלא לאבד עולמו, וויתחזק מאד וישוב אל ה', ובזה יזכה לחיים.

וברש"י בתהילים (מו, ג) כתב וז"ל ראו בני קרח נס שנעשה להם שנבלעו כל סביבותיהם והם עמדו באויר, ואמרו לישראל ברוח הקדש שדוגמת הנס הזה יהיה עשוי להם לעתיד. ע"כ. כלומר שלעתיד כל האומות מסביב יפלו ורק בני ישראל ישארו, ואפשר לרמז שהם נשארו עומדים באויר' נגד הטבע, ללמדינו, שאף אחר שכל הסביבה נופל, עדיין יכול כל אחד ואחד גם ברגע האחרון להחזיק בצד הקדושה ולהרהר בתשובה, ואז ימציא לו ה' דרך להינצל.

יעזור ה' יתברך שנזכה לתקן מעשינו, ולתשובה שלימה וגאולה שלימה בב"א.

אמרים

שנאמר אצל אחי יוסף, 'ויצא לבם ויחרדו איש אל אחיו לאמר מה זאת עשה אלהים לנו', ע"כ. שתמהו על מה נעשה להם ככה, ולא ידעו ולא הבינו שזה בגלל מכירת יוסף.

ובדרך זה גם פירש בשם משמואל (ויקהל תרע"ד) שלפי מצב ההזדככות של האדם, כן הוא השגתו בתורה, ובזמן שבני ישראל ראויים יכולים להשיג את הרמיזות שבתורה גם מתוך הקיצור, ומוסיף על פי הדברים הללו דבר חידוש, 'ואפשר שזהו הענין של קריאת התורה בשבת, שאז הזמן שישראל מזוככים, וכל המשים לבו ומטה אזנו לקריאה שבכתב, מאירה לו בדברים האלה, לפי מצב הזדככותו, גם תורה שבע"פ, עכל"ק.

ואולי אפשר לומר בדרך רמז, תמ"ז ר"ת זכרו תורת משה. שאם נתקן הכל כראוי אזי נוכל לראות הכל מתוך תורת משה.

איתא מהרה"ק מרוזין זי"ע תמו"ז המה אותיות ת"ם ו"ז, כלומר שחטא העגל היה כי בושש וגו' בא שש, על כן מבקשים מהקב"ה שיגמור ענין השעה של ו' עד ז'.

ובגמ' (נדרים כב, ב) אמר רב אדא ברבי חנינא אלמלא חטאו ישראל לא ניתן להם אלא חמשה חומשי תורה וספר יהושע בלבד וכו'. והקשו המפרשים איך יתכן כזאת, שיחסרו כ"כ הרבה חלקים מהתורה, ותירצו דליכא מילתא דלא רמיזא באורייתא (תענית ט, א), ואלמלא החטא הי' מאירות לפני כל אחד כל הרמיזות, אך מחמת החטא נסתם מהם זה, וצריכין לבאר בפרטות.

וכדמצינו בגמ' (תענית ט, א) כשישב רבי יוחנן וקראו לפניו הפסוק במשלי, אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו, הקשה וכי לא רמוז זה בחמשה חומשי תורה, והינוקא הביא לזה מקור מהפסוק

קידושא רבא פרשת שלח תשפ"ב לפ"ק

לנו ולד, ואמרו חז"ל במשנה (יבמות סד א) נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה אינו רשאי לבטל. הביין החותן לאן פני הדברים, ותיכף חזר בו, והוסיף ליתן קעסט כפי שהוסכם.

ושמעתי דכוונתו במעשה זו היה להמתיק את הדינים, שכן מידת הדין מקטרג, מה לי יום זה שבני ישראל מבקשים סליחה מחילה וכפרה, הלוא בכל ימות השנה אינם בדרגא זו, על כן באה להם התשובה, הרי בעת שבאו המרגלים מארץ ישראל, שילמו בני ישראל את העונש יום לשנה וכו', אם כן גם לטובה צריך להסכים לזה.

פעם נכנס הרה"ק ר' יענקעלע מפשעווארסק זי"ע לבית המדרש לפני תפילת נעילה ביום הכיפורים, וסיפר את האגדה המפורסמת אודות חותן אחד שהבטיח לחתנו עשר שנים 'קעסט' על שלחנו, והנה לאחר עשרה ימים מהחתונה, סרב להמשיך ליתן לו מזונו, וטענתו בפיו כי כבר עברו עשר שנים על פי מאמר הכתוב 'יום לשנה יום לשנה'.

והנה חתן דינן לא היה בטלן, על כן הגיש תביעה בבית דין ודרש גט פיטורין, וכה טען, הרי חותני מחשבן 'יום לשנה יום לשנה', אם כן הלוא כבר עברו עשר שנים מהנישואין, ועדיין אין

*

וברמב"ן איתא, כי בני ישראל היו נואשים לאמר, מי יודע מה יהיה אם לסוף ארבעים שנה שוב יחטאו הבנים, אזי ח"ו לעולם נישאר במדבר, לכן צווה אותם ה' מצות התלויות בארץ ובכך ניחמם והבטיחם, שגלוי וידוע לפניו שיבאו ויירשו את הארץ.

אחר פרשת המרגלים נאמרה פרשת הקרבת נסכים בעת בואם לארץ ישראל. ובאור החיים הק' (טו, ב) ביאר השייכות בין ב' פרשיות אלו, כי עתה היו בני ישראל מאד בצער, לאחר שנגזר עליהם טלטולם במדבר מ' שנה, על כן סעד ה' את לבם במצות התלויות בארץ, לכונן רוחם, כי עוד יעלו וירשו את אדמתם.

סעודה שלישית פרשת שלח תשפ"ב לפ"ק

כוחם יפה של מרגלים אלו, שהצליחו למלאות תפקידם כראוי, ומבאר דנאמר (יהושע ב, א) וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים מרגלים 'חרש' לאמר, לכו ראו את הארץ וגו', ובמדרש, 'חרש' מלשון חרס, מלמד שעשו עצמן קדרין והיו צווחין 'הרי קדרות, מי שירצה יבא ויקנה' וכו'.

והנה למה עשו את עצמן קדרים דוקא. אלא אחז"ל (קדושין מא, א) שלוחו של אדם כמותו, היינו ששלוחו של אדם צריך לבטל את דעתו בשלימות לדעת המשלח, ולא לילך בדעת עצמו, וזה שפירש"י כאן (יג, א) שלח לך, לדעתך, היינו שיהיו בטלים לדעתך ממש, אבל הם לא עשו כן. אבל גבי יהושע בטלו את עצמם לגמרי, והרגישו שהכל מכוחו של רבם יהושע.

וזהו שעשו עצמם קדרין של כלי חרס, שכלי חרס אינו מטמא מגבו אלא מאוירו (חולין כה, א) והטעם בזה, דבכל הכלים כגון אם הוא מכסף וזהב ונחושת, יש להמתכות חשיבות ושווי מצד עצמו, אף אם אינו כלי, לכן מטמא גם מהצד החיצוני של הכלי, משא"כ

וישלח אותם משה לתור את ארץ כנען, ויאמר אלהם, עלו זה בנגב ועליתם את ההר, וראיתם את הארץ מה הוא וגו'. בנועם אלימלך עלו זה בנגב, נגב רומז לחכמה שהיא בדרום, דהיינו שצריך האדם תמיד להעלות במחשבתו רוממות אל וגדולתו, ובכל זאת, אף על פי שעולה למדרגה זו, עיקר העבודה שישום לנגד עיניו שפלות האדם, וזהו וראיתם את 'הארץ' מה היא, הוא האדם הבא מן הארץ מה הוא, כלומר שאינו נחשב לכלום, וכן יתבונן איך שכל הענינים הארציים והגשמיות אין נחשבים לכלום.

והנה המרגלים ששלח משה רבינו, לא הצליחו בשליחותם, אך בהפטורה ראינו שהמרגלים ששלח יהושע לרגל את הארץ עלו והצליחו, ונאמר עליהם במדרש (טז, א), שאין לך חביב לפני הקב"ה כשליח שמשלח לעשות מצוה ונותן נפשו כדי שיצלח בשליחתו, ואין לך בני אדם שנשתלחו לעשות מצוה ונותנין נפשם להצליח בשליחותן, כאותם שנים ששלח יהושע בן נון.

בישמח ישראל (ב) שואל כמה היה

שמשיפיעים עליו מן השמים שיכול להיות כלי לתורה ומצוות, באופן כזה התורה נעשית לו סם החיים ולכל בשרו מרפא, ומשיפיעה עליו לטובה, אך מי שמדמה בנפשו כי כוחו ועוצם ידו עשה את כל אלה, ושוכח את ה' עשהו, אזי מחשבות אלו חוצצין מפני הקדושה ח"ו, על כן יש לזכור תמיד שהקב"ה משפיע עלינו רוב טובה, שאנו יכולים לעסוק בתורתו ולעשות רצונו, יה"ר שנזכה לעבוד את ה' מתוך שמחה וטוב לבב, ונזכה לגאולתן של ישראל במהרה.

כלי חרס, הרי אינו אלא עפר מן האדמה, ולכן אין לו חשיבות ושווי רק מחמת שהיא כלי שאפשר להכניס לתוכו, ולפיכך אינו מטמא אלא מתוכו. ולכן עשו מרגלים אלו עצמן כקדרין שמוכרין כלי חרס, כי הם הרגישו בנפשם שאין להם שום חשיבות, רק מצד משלחם יהושע בן נון, ולכן הצליחו בשליחותם.

ומעתה כל איש ישראל שזוכה ללמוד תורה, מתוך הכנעה וענווה, שזוכר תמיד שנשלח לעולם הזה כדי לקיים רצון ה', ומרגיש שזה מתנה וזכות

ליל ש"ק פרשת נשא תשפ"ב לפ"ק

תחל שנה וברכותיה. כמו כן קודם ראש השנה קוראים התוכחות שבמשנה תורה, ותיכף אחר שמיני עצרת שאז נגמר הדין של ראש השנה (זוה"ק תרומה קמב, א) קוראים וזאת הברכה, משום תחל שנה וברכותיה.

*

עושין העבודה המוטלת עליהם, הרי זה חשוב לפני הקב"ה כעבודת בני קהת, ומזה נלמד שאין לקנאות כלל אפילו את העבודת ה' של חבירו, אלא כל אחד יעשה בשמחה את העבודה המסורה לו מאת השי"ת, ובזה ישקיע כוחו ומרצו.

ומביא עוד מהמדרש בפרשתן, בענין שילוח מצורעין מחוץ למחנה, שמבואר במדרש כמה וכמה טעמים אמאי מקבלין צרעת, ואחד מהם הוא 'למי שנכנס בתחום שאינו שלו', ונלמד מעוזיה המלך (ראה דברי הימים ב' פרק כו) שמלך בצעירותו בהיותו בן שש עשרה שנה, והצליח מאד במלכותו, לימים נתקנא בעבודת הכהונה והחליט להקטיר על מזבח הקטורת, ויאמרו לו הכוהנים לצאת מן המקדש, כי קטורת

איתא בספר ארץ צבי מהקאזיגלובער רב, דאיתא בגמ' (מגילה לא, ב) שקורין התוכחה של פרשת בחוקותי קודם שבועות משום תכלה שנה וקללותיה, ועל כן קוראים פרשת נשא אחר שבועות, שיש בה ברכת כהנים, משום

כל הפקודים אשר פקד וגו' ויהיו פקודיהם שמונת אלפים וחמש מאות ושמונים. (נשא ד, מו) לאחר שגמר התורה למנות את בני קהת ומררי ובני גרשון, מביא הכתוב סך הכל של כל הלויים, ולכאורה מה רצה התורה בזה, וכי אינני יודעים לבד לצרף את המספרים, ובמדרש (ו, י) כל הפקודים וגו' מאחר שחשב הלויים משפחות בני קהת לבד ומשפחות בני גרשון וכו' חזר וכללם יחד, להגיד שכולם שקולים לפני המקום בחיבה.

ובאגרא דפרקא (אות צו) נשמע מזה הגם שעבודת בני קהת שהיו מטועני ארון, היתה גבוהה מעבודת בני גרשון ומררי, וכן עבודת בני גרשון היתה גבוהה מעבודת בני מררי, עכ"ז כאשר בני מררי

קרהו משום שלא הסתפק בכתר מלכות שקיבל מאת ה', ונכנס לתחום שאינו שלו, ומדה כנגד מדה, יצא מן התחום, ונדחה לגמרי מן המחנה.

*

בנפש, עדיין יכול להיות טומאה, ויהא הכרח להשתלח ממחנה שכינה. אך על ידי זה יוכל האדם ליפול ברוחו שחלילה אפס תקוה. על זה בא תיכף אחר זה פרשת 'גזל הגר' שידע שיש תיקון לכל דבר על ידי התשובה. כמו שנאמר בה המצווה של וידוי.

שעומד בפני התשובה, והשי"ת ממציא עצות לבלתי ידח ממנו נדח.

הרה"ק מראפשיץ לימד לבעל תפילה את כוונות התפילה של ימים נוראים, וב'אשמנו' הרי יש תנועת ניגון בכל סיום של פסקא, כגון אחר דברנו דופי, וכן אחר טפלנו שקר וכו', וברצותו לעוררו לתשובה ביאר לו את ענין התנועה, שבשעה שאומרים אשמנו הרי זה כמי שממלא את השק בעוונות, וכשמסיים את הפסקא הראשונה, כבר

שייך לכתר כהונה, ואסור לו להקטיר, אך לא שמע אליהם, וכאשר בא עם המחנה להקטיר הקטורת פרחה לו צרעת במצחו, והציאוהו מן המקדש, ונשאר מצורע עד יום מותו. וכל זאת

בפרי צדיק (אות ו) הנה תחילת הסדרה מיירי בענין השראת השכינה בישראל, ונקבעו המקומות של מחנה ישראל ומחנה לויה, וכן מחנה שכינה, כי אני ה' שוכן בתוך בני ישראל. ואחרי זה בא מצות שילוח מן המחנה כל טמא וכו' כמ"ש וישלחו מן המחנה וגו', להורות שאף לאחר כל השראת השכינה שיש

*

דבר אל בני ישראל וגו' כי יעשו מכל חטאות האדם וגו' והתודו את חטאתם וגו', הרמב"ם ז"ל (ריש הל' תשובה) חשב ה' מצות עשה' של תשובה, מפסוק זה. ובמי השילוח כתב דפרשה זו איך לתקן מעשה גזילה, ויש כאן חידוש מיוחד, שאף גזל הגר שלכאורה נראה לעיני בני אדם, שהיא חטא שאין עליו תשובה, כיון שאין שום קרובים לגר, ולכן אין למי להחזיר, בכל זאת התורה מורה ובא, שאפשר ליתנו לכהן, ובזה יתוקן הדבר. ומכאן למדנו שאין לך דבר

על עוונותיו ונפל מתעלף, כאשר שבה רוחו אליו, אמר לו הרבי: "הרי אמרתי לך... שעדיין אינך מוכן".

הנה הענין שצריך וידוי דברים עם החרטה, מבואר בס' בדרך מצותיך (מצוות וידוי ותשובה), כיון שע"י חטא מהתהווה לקליפות נפש וגוף, מן ה'תאווה שבלב' נוצר הנפש של הקליפה, וע"י ה'מעשה' מתהווה הגוף של הקליפה, וזה סוד 'וחטאתי נגדי תמיד' (תהלים נא) שהוא הקליפה שהאדם עושה ע"י חטא עומדת נגדו להצר לו, והנה כששב אזי צריך להמית את הקליפות ולהעבירם מן העולם, וזהו ע"י החרטה עם וידוי, החרטה שהוא עקירת הרצון מן החטא, בזה מוציא ה'נפש' מן הקליפה, ולמחות 'גופה' הוא ע"י וידוי דברים דעקימת שפתיו הוי מעשה ובזה מתבטל גופה. (ועיי"ש דזהו מחסדי האל להשוות מעשה דעקימת שפתיו למעשה גמור).

כ"ק אזמו"ר זצללה"ה סיפר ששמע מהרה"ק ר' משה מרדכי **מלעלוב זי"ע**, שפעם בא חסיד טריסק לפני המגיד **מקאזניץ זי"ע**, וביקש ממנו שיסדר לו תעניתים לתיקון נפשו, ולא אבה המגיד להסכים לזה, על כן הלך חסיד זה לפני הרה"ק ר' מרדכילע **נעשכיצור זי"ע**

מלא השק על כל גדותיו, עד שאין מקום להכניס השאר, ועל זה בא התנועה, כמי שדוחף פנימה את העוונות שיהא מקום פנוי להמשך הווידוי...

סיפר **כ"ק אזמו"ר זצללה"ה** שפעם בא לפני הרבי **מלובלין** יהודי בעל תשובה, שכבר סיגף עצמו כמה כמה שנים, והיה מרבה בתעניות, וביקש מהרבי שיורהו דרך תשובה. אמר לו הרבי, כי בכדי שיוכל לקבל עליו ה'תשובה' שיש לו בשבילו, ראשית כל, צריך שיאכול וישתה כראוי לכה"פ במשך שני חדשים, עד שיתחזקו כוחות גופו, ורק אז יבוא לפניו. כעבור חודש ימים חזר ובא אותו בעל תשובה ואמר לרבי "שהוא כבר מוכן", אך לא קיבל הרבי את טענתו, וענה לו "אמרתי לך לעשות כן לפחות למשך שני חדשים".

כשמלאו הימים שוב התייצב הבעל תשובה לפני הרבי, ואמר הננו מוכן, אך לדעת הרבי **מלובלין** עדיין לא היה הלה מוכן כראוי. החל הרבי לדבר עימו מגדלות ה', ועוצם הפגם מהחטאים, ושאלו הרבי **מלובלין** האם מוכן אתה? ענה הן. "אם מוכן אתה, בוא נאמר ביחד וידווי", וכאשר רק התחילו לומר "אשמנו..." הרגיש היהודי צער עצום

ושטח בקשתו, אמר לו הרבי אתן לך תיקון, קודם תתענה כל ערב ראש חודש, ואח"כ תתחיל להתענות כל יום עשירי ואח"כ בימי ב' וה', ואח"כ כבר לא תצטרך להתענות כיון שכבר תהיה בעולם העליון...

כ"ק אזמו"ר זצללה"ה סיפר שחסיד אחד היה דרכו לטבול עצמו במקוואות קרים ועסק ב'גלגול-שלג' וחותנו מסר דבר זה לרבו. כששאל הרבי לאותו חסיד לפרש מעשיו, ענה הרי ראיתי שאף הרבי נוהג כן. השיבו הרבי: "כשהוא ישן על המטה, 'קלאפט עם א צאן אין א צאן', וכשהולך למקוואות קרים וגלגול שלג, מחמם את עצמו. אבל הוא, כשנמצא במטתו 'איז עם ווארעם', אם כן כשעושה גלגול שלג 'קען ער זיך פארקילען'..."

והתודו את חטאתם. ברמב"ם (ריש הל' תשובה) דמצוות תשובה היא בוודאי. **ומביא בישמח משה** (ד"ה והתודו) שנשאל, אמאי נכתב בתורה במצות התשובה רק ויודוי, הלוא חרטה וקבלה על העתיד הם נמי מעיקרי התשובה כמבואר **ברמב"ם** (הלכות תשובה פ"ב, ב'). והשיב, דבשעה שהאדם עושה תשובה ומתחרט על שעבר על מצות קונו, א"כ

ממה נפשך, אם כבר התחרט שוב אין צריך ציווי שיתחרט, ואם עדיין עומד במרדו, אין שייך ללמדו ענין התשובה. וכמו כן אין צריך ציווי על 'קבלה על להבא', שהרי כבר מוזהר ועומד שלא יחטא, וכי משום שכבר חטא הותרה לו לחטוא עוד ח"ו, הרי כל עוון מוסיף על חשבוננו, ולכן לא נשאר לנו אלא החלק שצריך שיתודה בפיו. (וכידוע מאגרות הרמב"ם שאל יחשוב האדם, כי בעברו על העברות החמורות, אינו נענש על הקטנות, ויתפקר בהם וכו').

בשפת אמת (תרל"א) מביא מזקיני החי' רי"ם אמאי נזכר מצוות תשובה דווקא בענין של גזילה, ומבאר דבשורשו כל עבירה הוא בכלל גזל, להשי"ת שהוא המחייב הכל והוא בעלים של כל הנבראים, וכשחוטא הרי לוקח חיות הבורא ומעבירו לסט"א, ולכן מי שזוכר שכל כוחו הוא מהשי"ת אינו חוטא.

ובאמת יסוד זה כבר מובא **בגמ'**, (ברכות לה, א) אמר רב יהודה אמר שמואל, כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו נהנה מקדשי שמים, שנאמר לה' הארץ ומלואה, רבי לוי רמי, כתיב לה' הארץ ומלואה, וכתיב השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, לא קשיא כאן

בבחינת 'קודם ברכה', אזי אומר לה' הארץ ומלואה. אזי זוכרים שהכל בידי שמים. והנה כשאך מצליח דרכו, ומקבל ברכה ושפע מהקב"ה, ונמצא בבחינת 'לאחר ברכה', אזי רח"ל שוכח את הנותן לו כח לעשות חיל, וטוען ואומר 'והארץ נתן לבני אדם', וכוחי ועוצם ידי עשו את החיל הזה. וזהו ענין הברכה, לזכור שהכל השפעה מן השמים.

תיכף כאחד מן החבורה, והצטרף לקבוצה זו, דבר זה לא היה מקובל, אך בשעת מעשה לא אמרו לו דבר.

לאחר הליכה זו מחמת רוב החום היו לפעמים יורדים כמה מהתלמידים לרחוץ בנהר, ובזה הפעם ירד רבי ברוך לנהר, והנה בעת ששהה במים לקח לו האיזביצער כמה מבגדיו ועזב את המקום, כאשר יצא רבי ברוך מהנהר וראה שלקחו לו חלק מבגדיו, הבין את הענין, וכמובן שהדבר מאד לא מצא חן בעיניו.

הסיפור נודע מיד לרבנית מפשיסחא, וחששה שרבי ברוך יעזוב את פשיסחא, על כן נכנסה תיכף אל הרבי ר' בונם, וספרה לו את כל המאורע והוסיפה

קודם ברכה, כאן לאחר ברכה, אמר רבי חנינא בר פפא כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו גזול להקדוש ברוך הוא וכו'. שכן כל הנאה שנוטל, ואינו מייחסו להקב"ה, הרי זה בגדר גזול.

ומובא בספרים רמז מוסר, על דברי הגמ', 'לא קשיא כאן קודם ברכה, כאן לאחר ברכה'. כי יש אנשים אשר בעת שאינם רואים סימן ברכה בעמלם, והם

*

בפשיסחא הסתופפו תלמידים חשובים עד מאד שנעשו לימים מגדולי פולין כגון צדיקי ווארקי קאצק גור ראדזמין ועוד, לימים התחיל לנסוע לפשיסחא אל הרבי רבי בונם זי"ע תלמיד חדש ושמו הרה"ק רבי ברוך סטוטשינער זצ"ל, ורבי ברוך זה היה חסיד ולמדן וגם חתן של גביר גדול, ולא כל יומא איתרחיש תלמיד כזה בפשיסחא, שיהא אצל אחד התלמידים תורה וגדולה במקום אחד.

בימים החמים היה הרבי רבי בונם נוהג ללכת על יד הנהר לשאוף אויר צח, ורק תלמידיו הגדולים נלוו אליו, ושוחחו דברי תורה וחסידות, רבי ברוך שזה עתה הגיע לפשיסחא, ראה את עצמו

הגשר והחזירו לפשיסחא.

חסידים אמרו שבתבות אלו: 'זכור כי אתה נוטל אותו על שכמך' רמז לו הענין שלימים עזב האיזביצער את קאצק, והתחיל להנהיג עדה בימי רבו.

כ"ק אומו"ר וצללה"ה חזר על ווארט מהרה"ק רבי ברוך סטוטשינער זצ"ל על פרשת השבוע, נאמר בפרשת נזיר, וכי ימות מת עליו בפתע פתאום וטמא ראש נזרו וגו', הרי זה סותר הנזירות ויספור פעם שנית. והנה לשון 'בפתע פתאום' תמוה הוא, למה נזכר כאן ענין זה, שלא מצאנו כן לגבי טומאת כוהנים, שגם שם צריך לזיהור מטומאה, ואמר בצחות, 'די שלימזל טרעפט דעם פרימען'... היינו כי אלה המחפשים פרימקייט יתירה, דוקא להם נופל התקלות הנדירות ביותר. (או מ'קריכט, פארקריכט מען).

לטעון הנה עד שכבר הגיע אלינו חסיד בעל השגה ותלמיד חכם שהוא גם עשיר, וכי צריכים להבריחו מכאן. הרבי רבי בונם שמע את דבריה, וקרא להאיזביצער וביקש ממנו שיחזור ויסע לביתו, תיכף שמע לקול רבו, ארז חבילותיו ויצא מן העיר.

כאשר נודע דבר זה להרבי מקאצק, הצטער מאד על מעשה זה, ורץ תיכף אל רבו הרבי רבי בונם, וטען היתכן בשביל דבר כזה להרחיק ולאבד כלי מפואר המלא בתורה ויראה כמו האיזביצער, והוסיף לבקש רשות להחזירו לפשיסחא. הרבי רבי בונם נתרצה לכך, וכה אמר: אם עדיין לא עבר את הגשר החזירהו, ואם הוא כבר מאחורי הגשר תן לו ללכת, אך זאת תזכור, כי אתה נוטל אותו על שכמך'. והקאצקער רבי מיד רץ אחריו והשיגו בטרם עבר את

*

השתכר עצמו לעבוד באדמת אחרים, ולעת ערב היה מוסיף שעה אחת לעבד אדמתו, וכן כל אימת שהיה נשאר בידו מעט ממון יתירה, היה מניח מלעשות בשל אחרים, והיה עוסק לשבח שדהו, ומעט מעט נגמר עבודת אדמתו כהוגן. ובסיום השנה מצא שדהו מלא בפירות,

ואיש את קדשיו לו יהיה. בספה"ק **סידורו של שבת** (הדרוש הרביעי א') מביא משל **מהחובות הלבבות** (שער הבחינה) שני אחים ירשו מאביהם אדמה שצריכה עיבוד, אחד מהם היה זריז במלאכתו ובר דעת, והבין שאם יעסוק באדמתו לבד לא יהא לו טרף לביתו, על כן

כדי פרנסתו. אך כשעוסק בתורה ומצות ועבודת ה' הרי זה עוסק בשדה שלו, על כן ישתדל לעבוד את ה' בשמחה ובזריזות, כדי ששדהו יהא יפה ומשובח.

וזה שאמר הכתוב 'ואיש את קדשיו לו יהיה'. פי' כל מה שהאדם עוסק בעניני קודש' לו יהיה', ידע שרק זה מה שישאר אצלו, אך כל שאר עניני עוה"ז לא ישאר אצלו מהם מאומה.

ולכן בעת עשיית המצוות ישליך מעליו כל מחשבות הבלי העולם. ותיכף כאשר ישיג את המוכרח לפרנסת גופו, יניח את של אחרים ויעסוק בתורה ומצות, וישכים ויעריב לבית המדרש, כאדם שחביב עליו להשביח את שלו, כיון שיודע שהשדה תצמיח לו פירות בזה ובבא.

והתפרנס מהם במשך כל השנה. ומעתה כבר לא נצרך יותר להשתכר לאחרים, והיה משקיע כל כוחו ומרצו באדמתו, והיה מוסיף בה אילנות עד שהיתה תבואתה מספקת לו לפרנסה בהרחבה גדולה.

משא"כ האח השני כיון שידע שעבודת אדמתו תמנעהו מלהתעסק בפרנסה, על כן עזב שדהו, והיה משתכר לבני אדם לעבד אדמתם, ומזה היה מתפרנס, וכל אימת שנשאר בידו מעט ממון, היה מוציא הוצאות למנוחה ובטלה, וכמובן אדמתו לא הצמיחה דבר ונשארה שוממה.

והנמשל מובן, כי כל מה שהאדם עוסק בעניני עוה"ז וצרכי גופו. הרי זה דומה כמי שנשכר לעבוד בשדות אחרים, ולכן צריך להתעסק בזה רק כמה שמוכרח

סעודה שלישית פרשת נשא תשפ"ב לפ"ק

וכן בגמ' (נדרים ט, ב) מצינו ששמעון הצדיק אמר, מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד, פעם אחת בא נזיר מן הדרום וכו', שהיה רועה, והלך למלאות מים מן המעיין וראה בבואה שלו, ופחז עליו יצרו וכו', אמר העבודה שאגלחך לשמים וכו', אמרתי לו 'בני, כמוך ירבו נוזרי נזירות בישראל'. הרי לנו ששמעון הצדיק לא היה ניחא ליה מכל הנזירים אלא מזו, שכן רק מי שבא לידי נסיון צריך לפרוש עצמו. הרי לנו מכאן שהנזיר הוא ענין של בדיעבד, אשר הוא דרך נכון רק בעת שצריך להיות סור מרע.

אך נראה בהקדם דברי הנועם אלימלך, שמפרש 'נזיר' מלשון 'נזר ועטרה' שנזירות היא ענין של תכשיט, ומפרש שמי שרוצה לעשות עטרה להשי"ת 'מיינן ושכר יזיר' יעשה את הנזר משתיית יין, דהיינו שישתה בקדושה לשם שמים, ואז נעשה מזה נזר לה'. וכדמצינו (יומא עא, א) הרוצה לנסך יין על גבי המזבח, ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין, אך 'חומץ יין וחומץ שכר, לא ישתה' פירוש אם שתייתו היא כחומץ שהיא

בפרשה זו יש לנו ענין הנזיר, ושם בסוף הענין נאמר, והניף אותם הכהן תנופה לפני ה' וגו' ואחר ישתה הנזיר יין'. והקשה כ"ק אזמו"ר זצללה"ה, דלכאורה למה עדיין נקרא נזיר, הרי עתה הוא כבר לאחר סיים נזירותו, ודוקא משום שכבר איננו נזיר, לכן מותר לו לשתות יין.

ונראה להקדים לבאר כל ענין הנזירות, דמצינו בריש הפרשה, איש או אשה כי יפליא לנדר נזיר להזיר לה'. וע' באבן עזרא 'יפליא', יעשה דבר פלא, כי רוב העולם הולכים אחר תאותם. ונראה מדבריו, שהוא דבר חשוב מאד להיות נזיר הפורש מעניני עולם הזה.

אך ברש"י הביא מאחז"ל, למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. ולכאורה משמע שרק במקרה כזה, צריך לקבל על עצמו נזירות, אך ביותר ראינו ברש"י (פרק ו, יא), ד"ה מאשר חטא על הנפש, רבי אלעזר הקפר אומר, שציער עצמו מן היין. הרי לנו שזה עוול וחיסרון.

קשה, כלומר שאינו בקדושה, שתיה כזאת לא ישתה, עכתוד"ק. הרי לנו שיש נזיר מלשון פרישות, שפורש מכל עניני עוה"ז, ויכול להיות שאינו תמיד לטובה, ויש עוד ענין של נזיר, צדיק ששותה כראוי, ואז נעשה מזה נזר ועטרה.

ועל פי זה נראה לבאר, דתכלית הבריאה הוא שישתמש במאכלו ובשתייתו לעבודת ה', ואל יצער עצמו, אך כל זאת למי שכבר מרוחק קצת מתאוות עוה"ז, אך מי שעדיין נמשך אחר ההבל, עבורו יש כללים מיוחדים.

וישנם בזה ג' דרגות, הצדיק יש לו להשתמש בכוחות הגוף לשם שמים, ואין לו לצער את גופו, אלא יאכל וישתה וישן כראוי לו, וכשנמנע מהדברים שיכולים להוסיף לו לעבודת ה', זהו ענין 'ציער עצמו מן היין'. ואח"כ יש עוד גדר, וזה מצינו ב'איש אחד מן הדרום', זה שרואה לעצמו שבא משערי ההיתר לידי נסיון, כנזיר הזה שפחו עליו יצרו, אע"פ שאין מי שיבחין שיש בזה נסיון, ויודע בנסיונו רק הוא, אזי צריך לפרוש אף מדבר שאין לו שום איסור, ועל זה שיבח אותו שמעון הצדיק, שראה עליו שהוא אדם חשוב, שעושה

לעצמו בעת הצורך גדרים שלא יפול מעבודת ה'.

אך יש עוד דרגא, והיא 'הרואה סוטה בקלקולה', כי לפעמים יש דבר שהאדם עצמו אינו רואה צורך לפרוש מזה, ובטוח בעצמו שלא יבוא לידי מכשול, אך אם רואים בדור ההוא, שהמה דברים המביאים לידי נסיון ותקלה, אעפ"י שיש בזה דרכים של היתר, וחושב להשתמש בו לטובה, אומרים לו 'יזיר עצמו', צריך לפרוש מזה, אף על פי שאינו רואה שמזיק לו, כיון שהוא דבר מפורסם שיוצא מכך קלקולים, שוב אין זה תלוי בשיקול דעתו.

וזה מה שמתרץ כ"ק אצמו"ר זצללה"ה, 'ואחר ישתה הנזיר יין', כי כל אחד צריך ליזהר שהגשמיות לא יזיקו לו ח"ו, ולכן מי שעדיין אינו ראוי להשתמש בגשמיות באופן שיביא לו תועלת בעבודת ה', צריך להיות נזיר מלשון פרישות, בין אם ידוע לו שזה מגרע אצלו מעבודת ה', בין אם הם דברים שידועים שבדור זה הם מזיקים ליראת שמים, מכל זה צריך לפרוש. אך מי שכבר בדרגא שראוי לעשות מעניני עוה"ז נזר לה', אזי צריך לשתות יין

יעזור השי"ת שנזכה לסור מרע, לפרוש
מכל מה שצריך להינזר, ואלו הראויים
לכך, יהא להם לנזר על ראשם, ונזכה
לביאת גוא"צ בב"א.

בדרגא של נזירות, וזהו 'ואחר' שהאדם
כבר פרש מעניני העולם, וכבר אינו
נמשך לרע, 'ישתה יין', וישתמש בעניני
העולם לעשות מהם נזר ועטרה.

אַעֲנֶךָ בְּסִתְרֵי רַעַם

לכבוד אחי וראשי, ברוך הכשרון ורב תבונות,
מדובב שפתי ישנים ומרשמי רשוותא
הרה"ח ר' **מנחם מענדל ויסברוד** שליט"א
עת נשאו ליבו, והניף שנית קולמוסו,
וזכה לראות ברכה בעמלו, ולקצור ברינה את יגיעו,
בהגלות אור בהיר, צח ומצוחצח, ה"ה ספר

בסתר רעם

תורת הרה"ק רבי מרדכי מנחם מענדל מווארקע זי"ע
אשר בחכמה ובתבונה, קיבץ אחד אל אחד,
הברען של הווארט עם יופיו, יחדיו יהיו תמים על ראשו
יהי רצון שתזכה עוד להתחיל ספרים אחרים
ולהוציאם לאור עולם, לברר מקחן של ראשונים

הכ"ד אחיך
משה ויסברוד

שיחת קודש בבית מדרשינו בבארא פארק

מעמד קבלת פנים, אור לכ"ו סיון תש"פ

מענטש דארף געדענקען וואס איז איהם מחייב די מאין באת, מ'מאכט א חשובון הנפש "לאן אתה הולך" דארף עס האבן א חשובון מיט א שייכות פון ווי מ'קומט. ער האט זיך שטענדיג געקאכט אין די ענינים פון אבותיו הקדושים ס'זאל ווייטער אנגיין, איז ווען מ'שטייט דא ביי אזא פלאץ, די אמת איז אז מ'דארף שוין נישט קיין סאך מחדש זיין קיין נייע זאכן, מ'דארף טאקע נאר "חיובי שומרים" ווייטער אנגיין וואס ס'איז געווען.

ס'איז באקאנט וואס די זיידע ז"ל האט דערציילט אז ר' בונם'ל אטוואצקער, נאך די הסתלקות פון זיין טאטע ר' מענדעלע ווארקער, איז ער געקומען צו ר' יענקעלע ראדזימינער, ר' יענקעלע ראדזימינער איז געווען פון די זקני הדור, ער איז געווען פון די לעצטע תלמידים פונעם רבי'ן ר' בונם, איז ער אריינגעקומען, ער איז געווען דעמאלטס זיבעצען יאר אלט, האט איהם ר' יענקעלע ראדזימינער געזאגט, די זיידע איז געווען תורה, די טאטע איז

מ'שטייט דא ביי די פלאץ וואס די זיידע זכרוננו לברכה האט מיסד געווען דא אין אמעריקע, ס'איז געווען א חידוש אז ער האט אוועקגעשטעלט א זאך, א פארצייטישע זאך. ער האט אוועקגעשטעלט דא א בחינה פון א רשות היחיד, א מקום ליחודו של עולם, א רשות היחיד ווערט געמאכט אויף א פשוט'ע אופן, ס'דא א רשות הרבים און אז מ'מאכט גדרים וסייגים ווערט די פלאץ א רשות היחיד, די זיידע האט דא איינגעפלאנצט א פלאץ וואס ס'פלאקערט תורה ס'פלאקערט יראת שמים, און האט אריינגעפלאקערט אין אנדערע און אוועקגעשטעלט א דור אויף א מורא'דיגע אופן, און האט געפאדערט מ'זאל עס ממשיך זיין, און ס'זאל ווייטער אנגיין.

די טאטע ז"ל הכ"מ האט ממשיך געווען, אויף א מורא'דיגע אופן, מנעוריו שוין. ער האט שטענדיג אריינגעפלאקערט די ענין פון די הייליגע שרשים וואס ס'דא, אז מ'דארף געדענקען אייביג "מאין באת", א

געווען חכמה, וואס גייט ווייטער? האט ער געזאגט, אז מ'טרעפט ביי די בארות פון די אבות, אז אברהם האט געגראבן, און יצחק האט געגראבן, יעקב האט שוין נישט געדארפט גראבן, ווייל ס'איז שוין געווען בארות, ס'איז שוין געווען אוועקגעשטעלט. אבער די אמת איז, אז ס'איז נישט א סאך א קלענערע ארבייט, ווייל גראבן נייע בארות, איז חידושים, אבער אנהאלטען די בארות, נישט קאליע מאכן די בארות, איז אויכעט א גרוסע עבודה, און דעס אז מ'האלט זיך צוזאמען אלע, א כח פון א ציבור, א כח פון א רבים איז א כח וואס קען צאמהאלטען די זאך, מ'דארף נישט קיין נייע זאכן, נאר טאקע די וועג ווייטער אנהאלטען.

די טאטע ז"ל הכ"מ האב איך אמאל געפרעגט: וואס האט די זיידע ז"ל געקאכט, אין וועלכע ענין, (און א הזדמנות האב איך איהם געפרעגט) 'ער האט געוואלט אז די עולם זאל ערנסט זיצן און לערנען', ער האט אסאך גערעדט וועגן תורה, שטענדיג גערעדט 'תלמוד בבלי די בעסטע חסיד'שע ספר',

אלץ מ'זאל זיצן אין לערנען, ס'האט איהם געברענגט, (אמר) א כולל דארף זיין, ער האט געוואלט ס'זאל זיין א מקום תורה, ער האט געוואלט ס'זאל זיין א מקום תורה. און מ'זעט טאקע אין די צוואה ער האט געשריבן זייער שארף אז מ'זאל ממשיך זיין אלע זאכן ווייטער, א מקום תורה, א מקום חסידות, "אל ישונה שום מנהג קל חלילה וחלילה" אפילו א מנהג קל פון אבותינו זיך נישט רוקן, ער האט געוואלט טאקע אזא פלאץ.

די אייבישטער זאל העלפן מ'זאל קענען טאקע די גאנצע עולם צוזאמען, ממשיך זיין די הנהגה, און אוודאי די אלע ברכות פון די אבות הקדושים וועט אלץ ממשיך זיין ווייטער, און די אייבישטער זאל העלפן ס'זאל זיין סייעתא דשמיא "יהי ה' אלוקנו עימנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו" און די אייבישטער זאל העלפן די גאנצע עולם, מ'זאל זוכה זיין צו שפע ברכה והצלחה, און אלע ענינים ברוחניות ובגשמיות, און מ'זאל זוכה זיין צו גאולת עולם על ראשינו, במהרה בימינו אמן.

אחר הבדלה פרשת שלח תשפ"ב לפ"ק

להחסידיים על תפילת היהודי הק' את הפסוק 'זאת קומתך, דמתה לתמר', היינו, זאת קומתך, זהו התקומה שלך, אף על פי שהוא לא כדת של תורה, אבל דמתה ל'תמר' שנתכוונה לשם שמים, על כן מותר לו לאחר זמן התפלה, אבל אין לאחרים ללמוד מזה^א.

וכידוע צאצאיו אחריו נהגו אף הם באיחורים מפליגים, וכן נהג גם הרה"ק ר' מאיר מפשיסחא זצ"ל, דלתות חדרו היו כפולים, שלא ישמע איש היכן מחזיק בתפילתו.

ביום הכיפורים היה צם במשך יומיים, והיה לו מנין מיוחד שהתפלל עימו^ב, בהיותו סובל על חולי מעיים היו ה'הפסקות' באמצע התפלה מתארכים לפעמים למשך כשש שעות, וכמובן שהקהל נחלש אז מאד, אך כשחזר רבי מאיר'ל לבית המדרש

השבוע יומא דהילולא של הרה"ק רבי מאיר'ל מפשיסחא זי"ע, הוא היה נינו של היהודי הק' שכן היה בנו של ר' איטשעלע זצ"ל בן ר' ירחמיאל מפשיסחא זי"ע. ומצד אימו התייחס אחר הרה"ק ר' פנחס מקאריץ זי"ע. רבי מאיר'ל היה חתנו של אא"ז הרה"ק ר' יעקב דוד מאמשינאו, (להרה"ק רי"ד היה בת יחידה, שנולדה מזיווג ראשון, ומזיווג שני היו לו ג' בנים).

על אף שכבר מאז ומקדם היה למתנגדים טענות אודות אי הקפדת החסידיים על זמן תפילה, אך היהודי הק' החל בפולין להתפלל מאוחר, וכבר בספר הקדוש מי השילוח (ה"ב פרשת בהעלותך) מביא, שבכל דור ודור צדיק הדור רואה רצון השי"ת, כמו שכתוב שפתי צדיק ידעון רצון וגו', והיהודי הקדוש זצ"ל בדורו ראה רצון השם יתברך באיחור זמן תפילה.

וכן המגיד מקאזניץ זי"ע אמר

בהירות המוחין כראוי, שבוודאי אין זה משלימות העבודה וכו'.

^ב ראה שו"ע הרב תרכ"ד י', וראה ב'טור' [שם] אודות חסידיים ואנשי מעשה באשכנז.

^א בבאר משה להרה"ק רבי משה אליקים בריעה מקאזניץ זי"ע (פרשת ויחי ד"ה נפתלי) מביא ששמע מאביו המגיד מקאזניץ זצ"ל, איך שהפליג בגנות המתעצלים בעבודה, ומאחרים עד אחר זמן התפילה הרבה, באומרם שאין כעת זמן הראוי להתפלל, שעדיין אין להם

הנהגת חותנו, אך כשקרא חותנו את ה'הלל' "האט עס איהם אונגאנצען צענימען, אין עס איהם אלעס פארענטפערט גיווארען".

פעם ישבו בסעודת שבע ברכות אצל הרה"ק רבי יעקב דוד זי"ע, והיו מסובין שמה כמה צדיקים, ורבי מאיר'ל מפשיסחא, הסתובב בחדר הלז בטלית ותפילין והתפלל, אחד מהחסידים שלא היה דעתו נוחה שיושבים כאן צדיקים ורבנים, ורבי מאיר'ל יסתובב כך בטלית ותפילין, על כן אמר, "מאיר'ל, תורה מה תהא עליה?" וכשנכנס חסיד זה להרה"ק רי"ד, אמר לו: "האסט גיטשעפעט מיט מיין מאיר'ל? מאיר'ל איז א חסיד, וואס איך זאג בלייבט ביי איהם!" כ"ק אזמו"ר זצללה"ה ביאר, על פי מה שאמרו חז"ל (ברכות לב, ב) "מתוך שחסידים היו, תורתן משתמרת".

כ"ק אדמו"ר מוהר"צ מקרעטשניף זצ"ל בהיותו באמעריקא ביקר אצל כ"ק אזמו"ר זצללה"ה ורצה לשמוע ממנו בענין איחור זמן תפילה באמשינאו, ושאל "פין וועמען איז דער וואָרט פון למען שמו" השיב לו אא"ז, שרב אחד מתנגד, היל' לו תלמיד שהיה חסיד, והיה מתפלל אחר זמן תפילה, וכשחסיד זה נפטר, הספידו

"האבען זיי ממש אויפגעלעבט, נישט וויסענדיג פון וואס...", היו אומרים, שמי שנמנה על המנין שלו ביום הקדוש, זוכה לאריכות ימים.

אצל אא"ז הרה"ק רבי יעקב דוד זי"ע נמשכה סעודה שלישית עד כמה שעות בלילה, ופעם יצא בנו הרה"ק ר' מנחם באמצע, להתפלל ערבית ולהבדיל על הכוס, וכאשר גמר הרה"ק רבי יעקב דוד סעודה שלישית, ראה איך שבנו רבי מנחם כבר מבדיל על הכוס, ובאותו שעה חתנו ר' מאיר'ל עדיין מתפלל שחרית, אמר "יעצט ווייס איך שוין נישט ווי איך האלט"...

הרה"ק ר' מאיר'ל, לקח כחתן לבתו את גיסו הצעיר הה"ק ר' ישעי' מפשיסחא בן הרה"ק רבי יעקב דוד זי"ע, סיפר כ"ק אזמו"ר זצללה"ה שפעם ביקש את חתנו ר' ישעי' שיתארח אצלו בחג הפסח בליל ה'סדר', שכן לא היו בנים, והסכים לכך. והנה ר' ישעי' על אף שכבר הורגל מבית אביו באמשינאו לתפילה בשעה מאוחרת, אבל כל כך פאָרשְלעפּט לא ראה מימיו, כי ר' מאיר'ל עמד להתפלל מעריב של פסח בערך בשעה 1 או 2 בלילה (כמובן בלי מנין) ולכן היו לו הרבה קושיות על

זי"ע, ר' ישעי' מפשיסחא, ור' ירמיה' מאפאלע, ר' ישעי' היה חתן גיסו ר' מאיר'ל מפשיסחא (כלומר שנשא את נכדת אביו).

ואח"כ השתדכו שוב בתוך המשפחה, שכן דר"ז הרה"ק ר' שמעון שלום היה חתן דודו ר' ישעי'לע (כלומר שזוגתו היתה גם נכדת וגם נינת ר' יעקב דוד זי"ע). אודות חתונה זו, סיפר **כ"ק אזמו"ר זצללה"ה** ששמע מדודו הרה"ק רש"ש, שבאחת מסעודות השבע ברכות שלו, שאל אביו הרה"ק רבי **מנחם** [בגעגועים], "ווער האט גיקאָנט דעם טאטען" והי' שם אחד א היימישער שלא הי' חכם גדול, וקרא ואמר "אני הכרתי אותו" אמר לו הרה"ק רבי מנחם **"דעם טאטען האט קיינער נישט גיקאָנט, יאך האב איהם אביסעלע גיקאָנט"**.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, א גוטע וואך, א פרייליכע וואך.

רבו ואמר, נאמר 'ינחנו במעגלי צדק למען שמו', (מעגלי צדק היינו ההנהגה על פי הלכה, למען שמו, הוא עבודה לשם שמים) **אויב מען קען ביידע איז גיט, און אויב נישט, איז דער עיקר 'למען שמו'...**¹ אח"כ הוסיף **כ"ק אא"ז** שיש בזה (בענין זמן תפילה) כמה מאמרים **מהרבי מלובלין זי"ע**, אך כשהאדמו"ר מקרעטשניף ביקש לידע עוד, לא הוסיף דברים בענין זה.

כ"ק אזמו"ר זצללה"ה אמר שבאמת אביו הק' רבי יוסף זי"ע, רצה להחזיר את סדר הזמנים על כנו, "צוריק נארמאל מאכען די זמנים", אך מכיון שהי' חלש מאד בגופו, לא הי' בכוחו להקפיד על הזמנים, וכמו כן לא הי' תלוי לגמרי רק בו, כיון **"כמעט הונדערט יאר זענען זיי שוין גיווען פארשלעפט"**.

להרה"ק ר' יעקב דוד נשאר מזיווג ראשון רק חתנו ר' מאיר'ל פשיסחא, ומזיווג שני, ג' בנים, הרה"ק ר' מנחם

הרה"ק **מאיזביצא**, שדרכו ועבודתו בקודש של ר' יענקלע היה בבחינת 'למען שמו', לעשות נחת רוח ליוצרו, ולכן היה מאחר תפילתו עד לפנות ערב, והיה מצטער מאד שאינו עומד בזמנים, שהם 'מעגלי צדק'.

¹ בס' **'זכותא דאברהם'** מביא נוסח, שהרבי **מקאצק** אמר פעם למקורביו אודות הרה"ק ר' **יענקלע מאפטא** (בן הרה"צ רבי נחמיה בן הרה"ק ר' **דוד מלעלוב זי"ע**) 'כי רחמנות גדול עליו כי לקח על עצמו עבודה כבידה כי הוא רוצה לקרב מעגלי צדק עם למען שמו', וביאר